

Trygge fællesskaber i dansk

Tema:
Skriv et digt/rim

Læringsmål

Jeg kan læse og skrive digte alene og i fællesskab med andre og forstå, at de på hver sin måde formidler en følelse, en holdning eller en fortælling.

Fælles mål

Fremstilling (efter 6. klasse)

- Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer.

Planlægning (fase 2)

- Eleven kan tilrettelægge processer til fremstilling af faglige produkter alene og i samarbejde med andre.
- Eleven har viden om fremstillingsprocesser.

2-4 lektioner.

Baggrund

Digte er følelser, stemninger, billeder, farver og former. Det er ord, der danser, ord, der synger. Nogle gange kan det næsten føles som om, man kan mærke ordene i digte. At læse og skrive digte kan derfor være en god måde at få sat ord på følelser og at skabe stemninger indeni. At skrive og læse digte sammen med andre giver en god anledning til at tale om følelser, men også at grine af sjove rim og remser.

Sådan gør du:

Introduktion

Tal om, at et digt kan fortælle en sjov, trist, sørgelig eller spændende historie. Men det kan også bare være en leg med ord eller en tekst, der beskriver en stemning. Nogle digte rimer, andre gør ikke. Digte kan være med til at sætte bestemte følelser i gang – både de glade, triste, sjove og svære.

Find eksempler på digte, rim og remser med forskellige stemninger. Læs forskellige rim og digte højt for klassen. Tal om, hvad de handler om, hvilke følelser de fremkalder, og hvordan de grafisk er sat op.

Fortæl nu eleverne, at de i makkerpar skal læse og skrive rim og digte. Som afslutning på jeres forløb skal I samle alle digtene i klassens egen digtsamling.

Tag en snak i klassen om, hvad vil det sige at være en god makker. Må man grine af hinanden? Hvordan kan en makker hjælpe én med det, man synes er svært uden at løse opgaven for en?

Opstartsøvelse – På jagt efter inspiration

Lad eleverne gå en tur rundt på skolen i makkerpar, hvor de noterer ting, som de kan bruge som inspiration til deres digt. Det kan være: skraldespand, tavle, plakat, sko, jakker, stol, rygsæk, pige, dreng, papir, lampe, fodbold osv.

OBS

Sammensæt makkerparrene på en måde, så det kan lykkes at løse opgaven og samtidigt foregår i et trygt læringsrum.

Aktivitet 1 - Opvarmningsdigte

I makkerpar skal eleverne skrive fjolledigte.

Fortæl dem, at de skal bruge deres fantasi og sammen skrive et digt, der gerne må være fjollet og sjovt. Digtet må ikke handle om andre klassekammerater, og det må ikke indeholde ord, som kan støde andre. Det skal helst rime, men det behøver ikke handle om noget bestemt eller give mening.

Før eleverne går i gang, laver I en fælles brainstorm på tavlen med ord, der rimer. Makkerparrene kan lade sig inspirere af noget fra deres jagt efter inspiration.

Nu skal eleverne lave nye fjolledigte. Denne gang i grupper. De skal bruge opgavearket. Klip rimordene ud, og læg alle sedlerne i en beholder. Alle elever skal trække en seddel op af beholderen. Inddel herefter klassen i grupper af ca. seks elever. Giv én elev i hver gruppe et stykke papir og en blyant.

Eleven skal skrive de to første linjer af digtet og bruge rimeordene fra sin seddel. Dernæst bliver papiret givet videre til eleven ved siden af, som skal fortsætte digtet og skrive de næste to linjer. Men inden papiret bliver givet videre, folder eleven det, så kun den sidste sætning er synlig for den næste digter. Når næste elev har skrevet to linjer ved hjælp af ordene på hans/hendes seddel, bliver

papiret foldet igen og givet videre. På samme måde som i legen, hvor man tegner en person. Når alle har skrevet, vælger hver gruppe en, der folder digtet ud og læser det op for resten af klassen.

Digtet er sikkert ret fjollet, og det er tilladt at grine!

OBS

- Gør opmærksom på, at der ikke er noget, der er mere rigtigt end andet. Og at det handler om at lege med ordene og med rim og rytme.
- Vær opmærksom på, om der er elever, som har brug for mere forklaring end andre for at forstå, hvad øvelsen går ud på.

Aktivitet 2 - Digtskrivning i Makkerpar

Fortæl eleverne, at de nu skal skrive seriøse digte, som til sidst bliver samlet til klassens egen digtsamling. De skal samarbejde i de makkerpar, som de var i tidligere.

Start med at lave en brainstorm i klassen, hvor I lister emner op på tavlen. Kom evt. med nogle eksempler for at sætte eleverne i gang. Det kan være: Fødselsdag, sommer, kærlighed, at miste, familie, uvenskab, sport, klima.

Når makkerparrene har valgt et tema, starter de med at finde på ord, der passer til deres tema. Ordenen skriver de ned på papir, så de kan bruge dem som inspiration til digtskrivningen. Herefter aftaler de, hvorvidt digtet skal rime eller ej. De kan evt. også aftale, at digtet skal have en bestemt længde (et antal linjer), så de ved, hvornår det er færdigt.

OBS

- Vær opmærksom på, om der er nogle makkerpar, der har vanskeligt ved at få hul på opgaven. Hvis det er tilfældet, så giv dem nogle ord, der skal indgå i digtet.
- Du kan også overveje, om nogle elever skal have en anden rolle for at føle sig som en del af opgaveløsningen. Det kan fx være at lave illustrationer til klassens digtsamling eller at lave en collage med udklip, som passer til temaet.
- Kobl dig på de makkerpar, der har særlig brug for din støtte.

Afslutning - Præsentation

Når alle makkerpar er færdige med deres digt, skal du sætte makkerparrene sammen i klynger af tre par. De skal nu læse deres digte op for hinanden. Gør det klart for eleverne, at hvis nogle bagefter har lyst til at læse et digt op for hele klassen, er de velkomne.

Eleverne får nu til opgave at renskrive og tegne illustrationer til deres digte.

Som afslutning skal du samle klassens digte til en digtsamling. Kopier digtsamlingen, så alle kan få et eksemplar.

OBS

Hav øje for, hvilken kultur der er i klassen, og hvordan eleverne omgår hinanden og forvalter det fællesskab, klassen er. Tal med eleverne om, at de skal lytte til hinandens digte uden at kommentere og kritisere dem.

Materialer:

- Evt. bøger med digte, rim og remser for børn
- Opgaveark
- Papir
- Blyanter

Sådan lever undervisningen op til de fire pejlemærker for trygge fællesskaber i undervisningen

Et fælles "vi" for klassen

Du skaber muligheden for et fælles "vi", når eleverne er fælles om at producere klassens digtsamling, som de kan tage med hjem og vise frem. Det er derudover fællesskabende, når eleverne arbejder skiftevis i par og grupper, hvor de skal samarbejde og lytte til hinanden.

Du kan overveje, om det giver mening at vælge et overordnet tema for digtsamlingen. Du kan vælge et tema, der passer til klassens øvrige aktiviteter i andre fag, så der bliver skabt en sammenhæng. Det kan være temaet krig, som kan passe til historieundervisningen eller temaet natur, som kan passe til natur og teknologi. Du kan også vælge temaer, der relaterer sig til fællesskabet, som fx sammenhold, venskab, hjælpsomhed, misundelse.

At kunne bidrage og lykkes

Inspirationsturen rundt på skolen og fjolledigtene skaber rum for forskellige kompetencer og fjerner fokus fra den faglige præstation.

Arbejdet i makkerpak gør det muligt at skabe et trygt rum, hvor eleverne kan støtte hinanden. Det samme gør sig gældende, når eleverne fremlægger i små grupper. Ved at give eleverne muligheden for også at fremlægge for hele klassen, får du samtidigt udfordret de elever, der gerne vil vise deres produktioner til hele klassen.

Eleverne vil opleve, at de kan bidrage til klassens digtsamling ved at deltage aktivt i undervisningen på forskellige måder.

Relevant, aktuel og meningsfuld for eleverne

Måske er der særlige temaer, som optager klassen, og som kan være tema for digtene? Fx klima, musik, dyr, sport. I kan også sætte fokus på en aktuel nyhed, som eleverne har hørt om. Det kan være noget lokalt, der er foregået, eller noget, de har hørt forældrene tale om. Få evt. idéer fra børnemedier som Børneavisen (Politiken), Faktisk (Weekendavisen) og Ultranyt.

Et mangfoldigt billede af samfundet

Mange rim og digte handler om relationer, følelser, oplevelser af samhørighed, svigt, glæde, vrede, følelse af anderledeshed osv. Grib mulighederne for på neutralt grundlag at sætte forskellige livsformer, følelser og oplevelser på dagsordenen i klassen.